

Нормативні документи, які регулюють видавничу справу та інтелектуальну власність

Відносини у сфері видавничої справи насамперед регулюються Конституцією України, Господарським кодексом України, ЗУ "Про інформацію", "Про обов'язковий примірник документів", "Про авторське право і суміжні права", "Про державну таємницю", "Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні", "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні", "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів", ЗУ «Про видавничу справу» та багатьма іншими нормативно-правовими актами.

Але розглянемо основні, які обов'язково стануть в нагоді нашим науковцям.

Конституція України

Статтею 34 Конституція України гарантує право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань; кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб. Таким чином, згідно з цією нормою, кожен громадянин України має право займатися видавничою діяльністю.

Статтею 54 Конституції України громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів.

Закон України «Про видавничу справу»

Видавнича справа - провадження або поєднання суб'єктами господарювання таких видів діяльності: видавничої діяльності, виготовлення видавничої продукції, розповсюдження видавничої продукції.

З метою обліку суб'єктів видавничої справи в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, уповноваженим органом ведеться Державний реєстр видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції.

Суб'єкти господарювання провадять діяльність у видавничій справі після внесення їх до Державного реєстру на підставі свідоцтва.

Діяльність у видавничій справі без внесення до Державного реєстру провадять:

- органи законодавчої, виконавчої, судової влади - для випуску офіційних видань з матеріалами законодавчого та іншого нормативно-правового характеру, бюлетенів судової практики;

- підприємства, установи, організації, навчальні заклади, наукові установи, творчі спілки, інші юридичні особи - для випуску і безоплатного поширення інформаційних (бібліографічних, реферативних, оглядових), рекламних видань про свою діяльність.

Перелік чинних нормативних документів зі стандартизації в галузі видавничої справи:

[ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила](#)

[ГОСТ 7.12—93. Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила](#)

[ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис, бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання»](#)

[ДСТУ 4861:2007 «Інформація та документація. Видання. Вихідні відомості»](#)

[ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.](#)

Закон України "Про авторське право і суміжні права"

- 1) Продовжено термін дії авторського права (стаття 28) — з 50 до 70 років після смерті автора, згідно з міжнародними нормами.
- 2) Унесені нові поняття піратство, плагіат — як види порушень авторського права.
- 3) Більш широкими повноваженнями у здійсненні свого права наділена особа, що має авторське чи суміжні права; розширено перелік способів забезпечення позовів у справах про порушення авторського права видавцями та розповсюджувачами (стаття 52): може вимагати призупинення митних процедур (якщо є підозра щодо переміщення контрафактних примірників); брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, складів технологічних процесів і господарських операцій, пов'язаних із виготовленням піратських примірників; вимагати, в т. ч. через суд, публікації через ЗМІ даних про допущення порушення.